

ximilian Schell i Monty Clift, però tant Bogart com Brando també tenien una gran categoria, i també Robert Mitchum, amb qui vaig fer set pel·lícules i encara conservem una bona amistat. És curiós perquè en la meua carrera he

tractat més amb homes que amb dones, encara que entre aquestes hi havia Liz Taylor o Ginger Rogers, per exemple. Ara, he de dir que, llevat d'una sola excepció, que era un home, tots ells eren grans persones. □

EL «MACCARTHISME», QUARANTA ANYS ENRERE

Temps de canalles

Hollywood s'espolsà les seues «bruixes» per a acusar d'activitats antiamericanes deu homes amb dignitat. S'escribia, així, un dels esdeveniments més vergonyosos de la història processal nord-americana.

Víctor Mansanet

«És clar que als EUA cap cosa dura més de deu anys», va dir algú que recorda la dramaturga nord-americana Lillian Hellman. El 1948 s'obria a Hollywood una de les vistes més denigrants de la història processal nord-americana, les conseqüències de la qual determinaren el futur de la indústria cinematogràfica, tot mostrant les misèries d'un reaccionarisme amb implicacions feixistoides dut a terme per l'administració Truman.

Aquest període, denominat «caça de bruixes», va servir per a desenvolupar una campanya terrorista contra intel·lectuals i artistes del setè art al llarg de sis anys, prou perquè «la fantotxada del maccarthisme», com l'ha qualificat Vázquez Montalbán, provocara danys irreparables. El cinisme d'un tribunal inquisitorial, la Comissió d'Activitats Antiamericanes, que basava la seua actuació en el paroxisme americanista —preludi de la guerra freda—, somogué el *star system* i sembrà el desencís —i la por— del bo i millor de la constel·lació d'autors, productors i intèrprets de la pantalla.

John Huston considerà una obsccenitat l'actuació dels comissionats, entre els quals hi havia Richard Nixon, i promogué junt amb William Wyler i Philip Dunne un comitè d'ajuda als inculpatos. Aviat se solidaritzaren amb aquest comitè, denominat de la Primera Esmena, Humphrey Bogart, Lauren Bacall, Thomas Mann, Benny Goodman, Rita Hayworth, Henry Fonda, Kirk Douglas, Gregory Peck, Leonard Bernstein i un seguit de professionals que compartien la indignació de Gene Kelly que acusà el tribunal de McCarthy de violar la Constitució i el «Bill of Rights» de 1.791. Altres, però, aprofitaren el procés per a confirmar el seu visceral anticomunisme. És el cas de Ronald Reagan, Robert Tay-

Aquesta actitud contrastava amb la d'Arthur Miller, processat per desafortunadament al Congrés i condemnat a un any de presó. Això no obstant, durant la «caça de bruixes» del maccarthisme, un grup reduït de persones denominat «Els 10 de Hollywood» s'erigiren en símbol de la llibertat d'expressió i associació, si bé n'hi hauria que per raons de subsistència, com ara Edward Dmytryk, acabarien entonant el *mea culpa* davant la dita Comissió.

Aquell període de persecució protagonitzat per l'alcohòlic senador Joseph McCarthy causà la mort de l'inoblidable actor John Garfield —no en va és-

«Lester Cole, a l'esquerra amb la cigarreta, al costat d'Alvah Bessie; D. Trumbo, amb les mans plegades; Bessie, darrere d'ell; Lardner és l'alt amb les ulleres i Biberman està davant parlant amb Ben Margolis».

lor o Rupert Hughes, un subjecte que assegurarà reconèixer els marxistes «per la seua olor».

Conservar les piscines

Potser el fet més lamentable de tot aquest procés va ser la delació que alguns cineastes de tarannà progressista van practicar per tal de, segons deia Orson Welles, «conservar les seues piscines». El realitzador Elia Kazan donà vuit noms de companys seus a la Comissió d'Activitats Antiamericanes. Kazan s'excusà en el seu film «La ley del silencio», i que titllà d'anticomunista, a fi d'autoexculpar-se dels càrrecs que se li imputaven; així, es blanquejà el seu nom de la famosa «llista negra». □

ser l'únic— i va portar a l'exili Chaplin, Bertolt Brecht i Fritz Lang, alhora que l'escriptor John Howard Lawson i el brillant guionista Dalton Trumbo, tots dos membres dels «10 de Hollywood», rebien un dur càstig per haver actuat amb dignitat. Tampoc no escapà Dashiell Hammet, empresonat a causa de la seua integritat ètica. Marlon Brando preferí de recloure's en una reserva índia uns anys més tard, tot mostrant una actitud de menyspreu envers certs tics maccarthistes que encara es reproduïen en temps del mandat de Nixon. Ara, quaranta anys després, cap cosa és igual a abans del 1947 perquè aleshores fou, com ha titulat Lillian Hellman en un opuscle seu, un «temps de canalles». □